

Storebø OJ, Pedersen N, Ramstad E, Kielsholm ML, Nielsen SS, Krogh HB, Moreira-Maia CR, Magnusson FL, Holmskov M, Gerner T, Skoog M, Rosendal S, Groth C, Gillies D, Buch Rasmussen K, Gauci D, Zwi M, Kirubakaran R, Håkonsen SJ, Aagaard L, Simonsen E, Gluud C. Methylphenidate for attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children and adolescents – assessment of adverse events in non-randomised studies. Cochrane Database of Systematic Reviews 2018, Issue 5. Art. No.: CD012069. DOI: 10.1002/14651858.CD012069.pub2. Accessed 25 August 2025.

Behandling med ADHD- medicinen methylphenidat medfører både alvorlige og mindre alvorlige bivirkninger hos børn og unge med ADHD - et systematisk Cochrane-review

Af Maj Siercke, Sygeplejerske, ph.d. Chefredaktør og stifter af Sygeplejevidenskab.dk

Resumé

ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) er en almindelig neurodevelopmental lidelse hos børn. Det psykostimulerende lægemiddel methylphenidat er det mest anvendte til behandling af ADHD. Flere studier har undersøgt fordelene ved methylphenidat og viser mulige gavnlige effekter på ADHD-symptomer, men den reelle effektstørrelse er ukendt. Med hensyn til bivirkninger har en systematisk gennemgang af randomiserede kliniske forsøg (RCT'er) vist, at der ikke er en øget risiko for alvorlige bivirkninger, men en stor andel af deltagerne oplever forskellige ikke-alvorlige bivirkninger.

Metode

Studiet inkluderede 260 studier (forskellige design, både randomiserede og ikke-randomiserede) med deltagere fra 3-20 år og sammenligner både dem, der tager methylphenidat, og dem, der ikke gør. Kvaliteten af evidensen vurderes dog som meget lav, hvilket gør det svært at fastslå de faktiske risici ved behandlingen.

Hovedresultater

Resultaterne tyder på, at administration af methylphenidat kan føre til alvorlige bivirkninger, herunder dødsfald, hjerteproblemer og psykotiske lidelser. Cirka 1 ud af 100 patienter, der behandles med methylphenidat, synes at opleve en alvorlig bivirkning. Omkring 1,2 ud af 100 patienter er stoppet med methylphenidat på grund af alvorlige bivirkninger. Omkring 7,3 ud af 100 patienter er stoppet med methylphenidat på grund af bivirkninger generelt. Der blev også registreret en stor andel af ikke-alvorlige bivirkninger såsom søvnproblemer (17.9%), hovedpine (14.4%), mavesmerter (10.7%) og nedsat appetit (31.1%). Mere end halvdelen af patienterne, som fik methylphenidat, oplevede en eller flere bivirkninger. Omkring 6,2 ud af 100 patienter stoppede med methylphenidat på grund af ikke-alvorlige bivirkninger. Endvidere blev 16,2 ud af 100 patienter taget ud af behandling med methylphenidat af ukendte årsager.

Konklusion

Der er tegn på, at methylphenidat kan medføre både alvorlige og mindre alvorlige bivirkninger hos børn og unge med ADHD. Evidensens kvalitet er meget lav, og de reelle risici kan være højere end rapporteret. Forfatterne bag studiet anbefaler systematisk og grundig monitorering af bivirkninger hos alle, der får methylphenidat. Der er behov for bedre og større studier for at afgøre, hvem der har gavn og hvem der har størst risiko for bivirkninger ved behandlingen.

Implikationer for klinisk praksis

Methylphenidat bør ordineres med forsigtighed, og både klinikere og forældre bør være opmærksomme på mulige bivirkninger hos børn og unge, der får medicinen methylphenidat til behandling af ADHD.

